

ACCIÓ

Catalonia &
Trade & Investment

Generalitat
de Catalunya

TERRAQUI
*Treballem el
dret ambiental*

Canvi climàtic i empresa: abast dels pròxims canvis normatius

Programa ProACCIÓ Green

17 de febrer de 2022

Irene Mataró Villacampa
Christian Morron Lingl

Índex

1. Introducció

- 1.1. El canvi climàtic: un repte global
- 1.2. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic
- 1.3. Aproximació a la situació de les PIMEs a Catalunya

2. El paper de les empreses davant l'emergència climàtica

- 2.1. L'avanç del canvi climàtic afectarà a l'economia i a les empreses
- 2.2. Reptes i oportunitats per a les empreses

3. Implicacions per a les empreses derivades de les polítiques i de la normativa en matèria de canvi climàtic

- 3.1. Implicacions a nivell internacional
- 3.2. Implicacions a nivell europeu
- 3.3. Implicacions a nivell estatal
- 3.4. Implicacions a nivell autonòmic

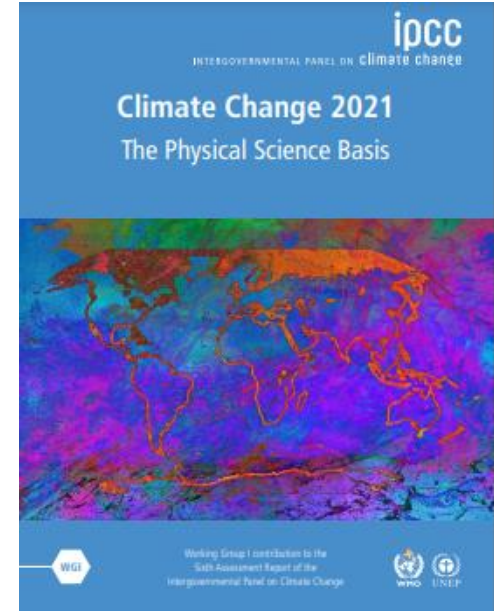
4. Quines implicacions tenen les empreses a d'altres Estats membres de la UE pel que fa a la normativa en matèria climàtica?

5. Reflexió final

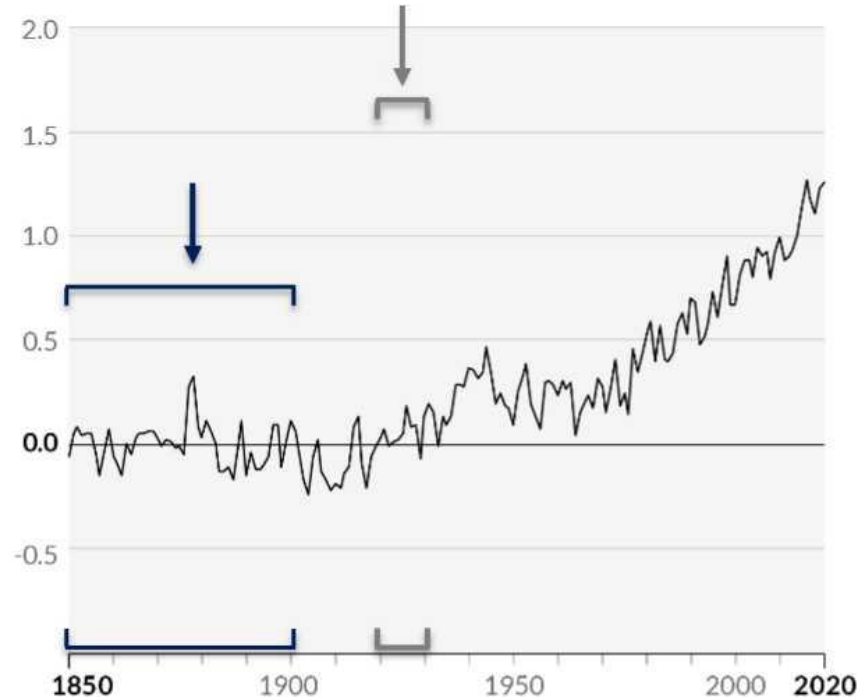
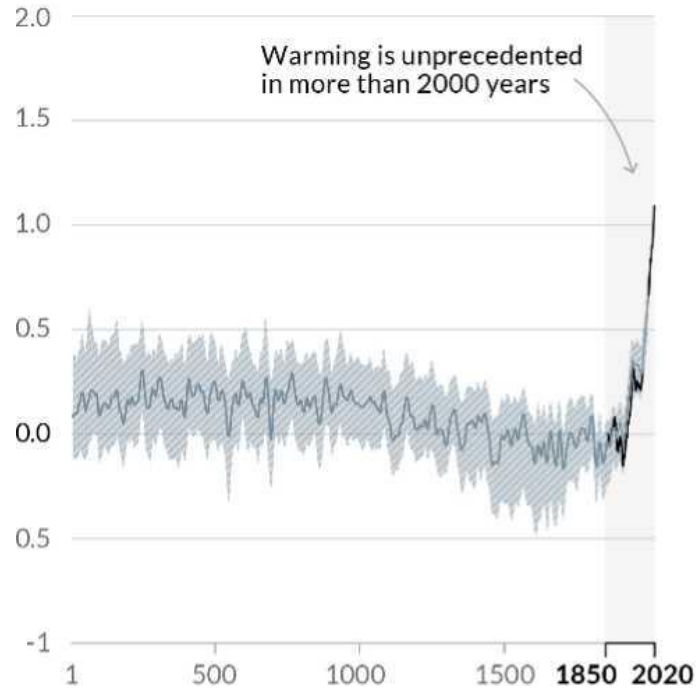
1. Introducció

1.1. El canvi climàtic: un repte global

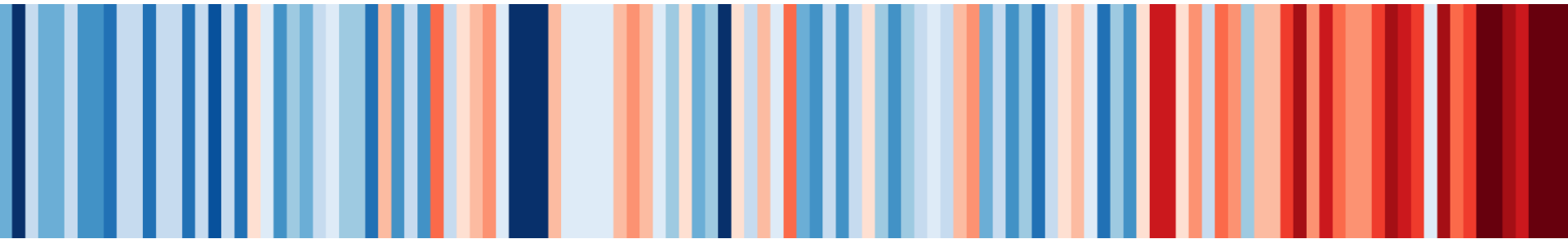
- Segons l'informe publicat l'agost del 2021 pel IPCC: el canvi climàtic ja és quelcom evidenciat i demostrat, avança ràpid i s'està intensificant. És **definitiu i irreversible**.
- Els humans han escalfat el clima a un ritme sense precedents almenys en els últims 100 anys.
- La majoria dels límits planetaris s'han sobrepassat i ens trobem en una **emergència climàtica** que cada cop serà més agreujada.

Canvis en la temperatura de la superfície global 1850-2020 (IPCC, 2021)

“Llevat que hi hagi reduccions immediates, ràpides i a gran escala de les emissions de gasos amb efecte d’hivernacle, limitar l’escalfament a 1,5 °C estarà fora de l’abast” (IPCC)

Estudi PESETA IV (2021, Comissió Europea)

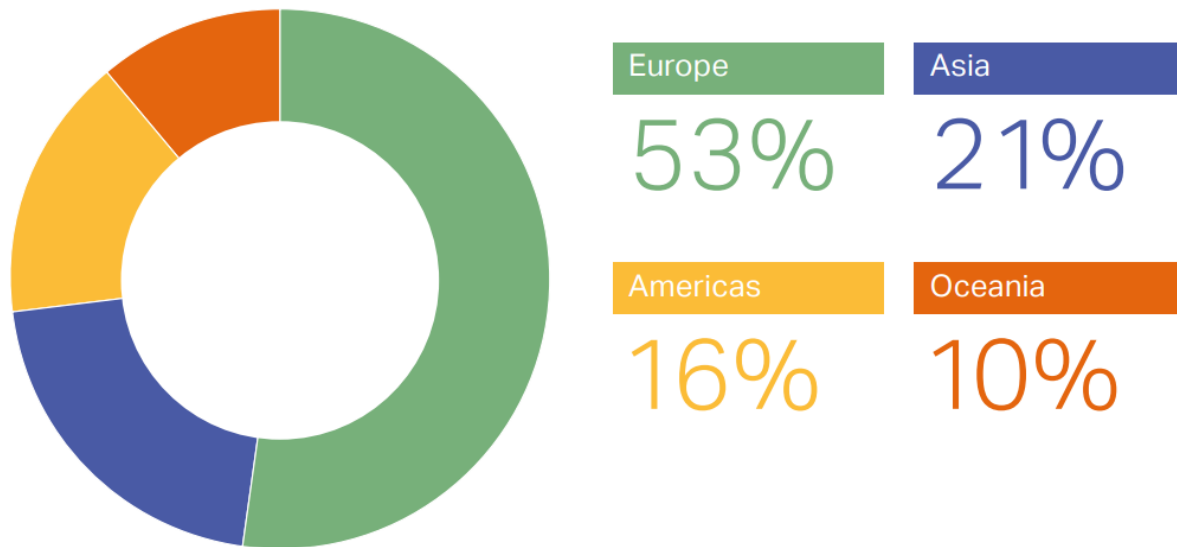
- Elaborat per **entendre millor els efectes del canvi climàtic a Europa**, per a diversos sectors d'impacte del canvi climàtic, i com es podrien evitar aquests efectes amb polítiques de mitigació i adaptació.
- Els ecosistemes, les persones i les **economies** de la UE s'enfrontaran a grans impactes del canvi climàtic si no **mitiguem amb urgència** les emissions de gasos amb efecte hivernacle i no ens **adaptem al canvi climàtic**.
- Les regions del **sud d'Europa** resultaran molt més afectades, a causa dels efectes de la calor extrema, l'escassetat d'aigua, la sequera, els incendis forestals i les pèrdues agrícoles.

1.2. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic

- **Limitar l'escalfament global** a un nivell específic requereix limitar les emissions acumulades de CO₂, assolir almenys zero emissions netes de CO₂, juntament amb fortes reduccions d'altres emissions de gasos amb efecte hivernacle, especialment el CH₄ (metà).
- La **normativa climàtica** és una **eina per organitzar** la nostra acció contra el canvi climàtic.
 - El dret resulta necessari per aconseguir que els actors implicats o que puguin contribuir-hi de forma efectiva realitzin els esforços que es troben al seu abast.
 - Necessitem el dret ambiental per gestionar la tasca de canviar les nostres estructures econòmiques per ser climàticament neutres i sostenibles.

- Hi ha aproximadament **2.242 lleis i polítiques sobre canvi climàtic** en funcionament a tot el món (2021).
- Per controlar l'emergència climàtica **cada cop hi haurà més normativa climàtica**.
- Distribució de les lleis i polítiques climàtiques per continent:

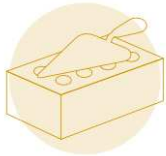

1.3. Aproximació a la situació de les PIMEs a Catalunya

Catalunya és el **territori de l'Estat espanyol amb més presència de PIMEs**.

Els sectors amb més presència de PIMEs són:

- serveis
- comerç
- construcció
- indústria

També són sectors amb molta presència de PIMEs els subsectors:

- components per a l'automoció
- construcció naval
- turisme
- tèxtil moda i confecció
- cosmètica, del benestar i economia paltejada
- fotònica
- indústria 4.0
- 'packaging'
- logística
- metall

L'Estratègia de Descarbonització a 2050

identifica com a prioritaris en la lluita contra el canvi climàtic els sectors:

- elèctric
- transport i mobilitat
- construcció
- industrial
- primari
- residus i gasos fluorats
- mobilitat i transport
- financer

La concordança entre sectors amb presència de PIMEs i els sectors amb més implicacions pel que fa al canvi climàtic reforça la necessitat de que les PIMEs es mantinguin al dia de quines seran aquestes implicacions per a que puguin dur a terme el seu procés de descarbonització i sostenibilitat amb majors probabilitats d'èxit.

2. El paper de les empreses davant l'emergència climàtica

2.1. L'avanç del canvi climàtic afectarà l'economia i les empreses

- L'avanç de l'emergència climàtica **afectarà significativament el comerç i els negocis de les empreses** a mesura que els seus efectes comencin a interferir amb més força a les esferes política i econòmica, i alterin radicalment el món on vivim.

- **ESTUDI PESETA IV:**

- Exposar l'economia actual a un escalfament de 3 °C donaria lloc a una pèrdua de benestar anual d'almenys 175.000 milions d'euros (1,38% del PIB).
- En un escenari de 2 °C la pèrdua seria de 83.000 milions d'euros/any (0,65% del PIB).
- Si es restringeix l'escalfament a 1,5 °C es reduiria la pèrdua addicional de benestar a 42 mil milions d'euros/any (0,33% del PIB).

Additional welfare losses (€ billion)		
1.5°C	2.0°C	3.0°C
With human mortality		
42	83	175
Without human mortality		
6	18	54

Welfare loss from climate change impacts

JRC PESETA IV conducted an economic analysis of climate change impacts on river and coastal flooding, agriculture, droughts and energy supply. Welfare impacts are estimated as if the future climate affects the economy of nowadays.

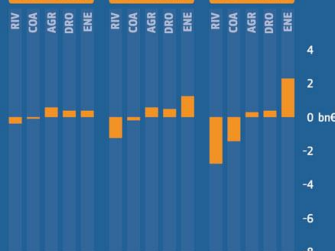
UK & IRELAND

1.5°C -0.0bn€ 2°C -2.4bn€ 3°C -9.2bn€

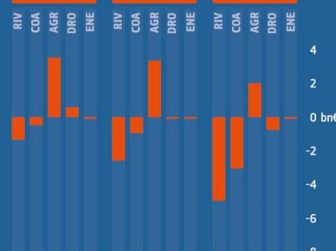
NORTHERN EUROPE

1.5°C 0.7bn€ 2°C 0.7bn€ 3°C -1.5bn€

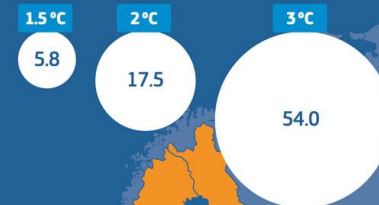
CENTRAL EUROPE (NORTHERN)

1.5°C 2bn€ 2°C -0.5bn€ 3°C -7.1bn€

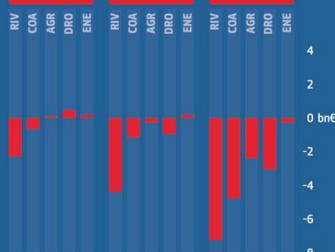
Welfare losses in EU & UK (bn€)

If human mortality impacts were included, the estimated welfare losses in EU & UK would become much larger for all scenarios (an increase to 41.9bn€ at 1.5 °C, 82.6bn€ at 2 °C and 175.9bn€ at 3 °C)

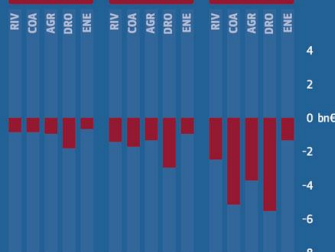
CENTRAL EUROPE (SOUTHERN)

1.5°C -2.4bn€ 2°C -6.7bn€ 3°C -18bn€

SOUTHERN EUROPE

1.5°C -5.3bn€ 2°C -8.6bn€ 3°C -18.3bn€

Far greater impact on southern Europe

The magnitude of welfare losses in southern regions is estimated to be several times larger compared to northern regions.

Mitigation makes a difference

Limiting warming to 2 °C would reduce the welfare losses by 70% compared to a 3 °C scenario, while achieving the Paris goal of 1.5 °C would lower the welfare losses by 90%

River floods

Coastal floods

Agriculture

Droughts

Energy supply

The assessment does not evaluate the full economic impacts of climate change in Europe as not all possible climate impacts were analysed.

2.2. Reptes i oportunitats per a les empreses

- Les empreses hauran de trobar **fórmules per reduir la seva petjada de carboni a tota la seva cadena de valor** i també hauran d'**implementar mesures per adaptar els seus negocis** als efectes del canvi climàtic.
- Tot i que els *Carbon Majors* són la tipologia d'empresa que més pot contribuir a la reducció de les emissions de GEH, **les PIMEs també poden tenir un paper essencial** en aquesta tasca, doncs tenen **capacitat d'afectar els espais més immediats dels consumidors i capacitat d'influència a nivell global** per que sovint formen part de la cadena de valor d'una gran empresa.
- Les PIMEs hauran de destinar esforços i recursos per a adaptar els seus models de negoci a la nova realitat que es derivi, normativa i econòmica.

La descarbonització també pot representar una oportunitat per a les empreses:

- Millor accés al capital i aconseguir més resistència a cops externs o vulnerabilitats sistèmiques.
- Major reputació i valor de marca, i entrada a nous mercats.
- A mida que el preu d'alliberar carboni a l'atmosfera i de consumir combustibles fòssils augmenta, la mitigació de les emissions de GEH esdevé una via cada cop més important per reduir despeses empresarials.
- Beneficis en contractacions públiques.
- La creixent sensibilització pública pel canvi climàtic implica que, cada cop més, els consumidors premiaran els models de negoci més sostenibles.

3. Implicacions per a les empreses derivades de les polítiques i de la normativa en matèria de canvi climàtic

3.1 Implicacions per a les empreses derivades de les polítiques i de la normativa en matèria de canvi climàtic **a nivell internacional**

3.1.1. Marc jurídic internacional del canvi climàtic

- L'actual règim internacional del canvi climàtic es caracteritza per una **estructura clàssica**, en la qual l'**Estat és el centre de la regulació** i els particulars no acostumen a ser titulars directes d'obligacions (com ara l'Acord de París 2015).
- La **governança climàtica internacional** es realitza a través de les conferències anuals (COP) de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC), tot i que l'Assemblea General de la ONU també crea **instruments jurídics de soft law** que serveixen per orientar les polítiques i mesures internacionals en matèria de canvi climàtic i per establir estàndards mínims de diligència empresarial (com ara els Objectius de Desenvolupament Sostenible).
- Ampli consens internacional pel que fa a la necessitat de que els **actors privats actuïn enfront el canvi climàtic (responsabilitat)** → Instruments no vinculants com un incentiu per les empreses per la seva transformació cap a la descarbonització i la sostenibilitat.

Milieudefensie et al. contra Royal Dutch Shell plc. (2019-2021)

- El grup ecologista Milieudefensie/Friends of the Earth Netherlands i els co-demandants van demandar Shell, al·legant que les contribucions de Shell al canvi climàtic vulneren el seu deure de cura segons la llei holandesa i les obligacions de drets humans.
- El coneixement de Shell sobre el canvi climàtic, les declaracions enganyoses sobre el canvi climàtic i l'acció inadequada per reduir les emissions de GEH → Shell posa en perill als ciutadans holandesos i les seves accions constitueixen una negligència contrària a Dret.
- El 26 de maig de 2021, el Tribunal de Districte de l'Haia va declarar que Shell infringia l'estàndard de cura derivat de la llei holandesa i dels instruments de *soft law* i va ordenar a l'empresa que reduís les seves emissions en un 45% el 2030, en relació amb el 2019, en totes les activitats de la seva cadena de valor, incloses les seves pròpies emissions.
- El Tribunal va concloure que **l'estàndard de cura empresarial inclou la necessitat que les empreses es responsabilitzin de les emissions**, especialment en "*el cas de les empreses que produeixen i venen combustibles fòssils*".

3.1.2. L'Acord de Paris del 2015

- L'Acord de París (COP21) és un **tractat internacional jurídicament vinculant** per als estats signants que va instaurar el nou règim jurídic climàtic, en vigència actualment.
- **Objectius** → Reforçar la resposta mundial a l'amenaça del canvi climàtic, en el context del desenvolupament sostenible i dels esforços per erradicar la pobresa, i, amb aquesta finalitat:
 - a) Mantenir l'augment de la **temperatura mitjana mundial per sota de 2 °C** pel que fa als nivells preindustrials, i **seguir amb els esforços** per limitar aquest augment de la temperatura a **1,5 °C** pel que fa als nivells preindustrials.
 - b) Augmentar la capacitat d'**adaptació** als efectes adversos del canvi climàtic i promoure la **resiliència climàtica** i un **desenvolupament amb baixes emissions** de GEH.
 - c) **Situar els fluxos financers a un nivell compatible** amb una trajectòria que condueixi a un desenvolupament resiliènt al clima i amb baixes emissions de GEH.

3.2 Implicacions per a les empreses derivades de les polítiques i de la normativa en matèria de canvi climàtic a nivell de la Unió Europea

3.2.1. Marc jurídic de la UE del canvi climàtic

- La UE compta amb un **ordenament jurídic propi**, la normativa del qual pot ser directament d'aplicació pels Estats membres en el cas dels **reglaments** o pot necessitar d'un acte de transposició en el cas de les **directives**.
- En relació amb el canvi climàtic, la UE (a més d'aprovar normativa), **formula i aplica polítiques i estratègies**, exercint un **paper impulsor en les negociacions internacionals sobre el clima**, sempre respectant el principi de subsidiarietat pel que fa a la normativa nacional.
- La UE va **signar l'Acord de París** i, com a conseqüència, ha desenvolupat un veritable règim jurídic del canvi climàtic que vincula a tots els Estats membres.
- En l'actualitat, les polítiques climàtiques de la UE es troben **integrades a gran part de la normativa sectorial** de la Unió Europea.

A continuació s'analitza la planificació, la normativa de la UE més recent i les propostes normatives que determinaran els canvis normatius que vindran.

- El Pacte Verd Europeu.
- La normativa sobre diligència deguda i drets humans.
- La normativa de la UE sobre petjada ambiental.
- L'Estratègia renovada de finances sostenibles de la UE.
- El règim de comerç de drets d'emissió i altres normatives en matèria d'emissions de GEH.
- La nova Estratègia d'adaptació al canvi climàtic de la UE.
- La Llei Europea del Clima.
- El paquet de mesures 'Objectiu 55'.
- L'Estratègia de la UE 'Onada de renovació per a Europa: ecologitzar els nostres edificis, crear ocupació i millorar vides'.
- La nova Estratègia industrial de la UE.
- El nou Pla d'acció per l'economia circular de la UE.
- L'Estratègia de mobilitat sostenible de la UE.
- L'Estratègia 'de la granja a la taula' de la UE.
- L'Estratègia de la UE sobre Biodiversitat per al 2030.

3.2.2. El Pacte Verd Europeu (2019)

- Per **respondre als desafiaments del clima i el medi ambient** a la UE cal una transformació social i un model econòmic sostenible.
- La UE ha publicat el **Pacte Verd Europeu com un instrument indispensable per fer aquesta transformació** → És el full de ruta que marca la lluita contra el canvi climàtic encapçalada per la UE (determina els canvis normatius que vindran).
- Implica que es produirà una major integració de la noció de sostenibilitat a totes les polítiques i normes de la UE → Comportarà **canvis en la normativa i en les polítiques ambientals de la UE** en diversos i múltiples àmbits i sectors.
- El Pacte també preveu **donar un impuls a l'economia circular**, fet que tindrà importantes implicacions en les cadenes de valor de determinats productes i serveis.

Complint el Pacte Verd Europeu

○ Diciembre de 2019

La Comisión presenta el Pacto Verde Europeo, comprometiéndose con la neutralidad climática de aquí a 2050

○ Marzo de 2020

La Comisión propone que la Ley Europea del Clima convierta el objetivo de neutralidad climática para 2050 en legalmente vinculante

○ Septiembre de 2020

La Comisión propone establecer un nuevo objetivo de la UE para reducir las emisiones netas en al menos un 55 % de aquí a 2030, e incorporarlo en la Ley Europea del Clima

○ Diciembre de 2020

Los líderes europeos respaldan el objetivo de reducción de emisiones netas propuesto por la Comisión en al menos un 55 % de aquí a 2030

○ Abril de 2021

El Parlamento Europeo y los Estados miembros alcanzan un acuerdo político sobre la Ley Europea del Clima

○ Junio de 2021

Entrada en vigor de la Ley Europea del Clima

○ Julio de 2021

La Comisión presenta paquetes de propuestas para transformar nuestra economía con el fin de alcanzar los objetivos climáticos fijados para 2030. El Parlamento Europeo y los Estados miembros negociarán y adoptarán un paquete legislativo para alcanzar nuestros objetivos climáticos para 2030

○ 2030

La UE deberá lograr una reducción neta del 55 % de las emisiones en comparación con 1990

○ 2050

La UE deberá ser climáticamente neutra

3.2.3. La normativa sobre drets humans (2020) i sobre diligència deguda

- Reglament 2020/1998 relatiu a les **mesures restrictives contra violacions i abusos dels drets humans**:
 - Representa un **instrument sancionador de caràcter global** en la lluita contra els abusos més greus contra els drets humans → aplicable a les conductes empresarials que impliquin la degradació del medi ambient i el clima i que vulneren el dret a la salut, alimentació aigua i la vida.
 - D'aplicació per a empreses → **podria ser d'aplicació a una PIME**, PERÒ cal destacar l'especial gravetat que hauran de revestir els fets.
- Futura proposta de Directiva relativa a la **diligència deguda corporativa i a la responsabilitat corporativa**:
 - Fixarà un estàndard de conducta obligatori i harmonitzat que cobreixi **no només els drets humans, sinó també el medi ambient i el bon govern**. L'obligació de **deguda diligència** es concretarà en els “deures d'identificar, prevenir, cessar, mitigar, controlar, declarar, adonar, corregir i remeiar” impactes adversos.
 - **Serà aplicable per empreses que cotitzen als mercats financers o tenen una activitat de risc.**

3.2.4. La normativa de la UE sobre la petjada ambiental (en tràmit)

- **Al món existeixen més de 465 etiquetes ambientals**, i, a la Unió Europea es poden trobar més de 100.
- Funcionen mitjançant l'aplicació de **diferents mètodes** → no totes cobreixen els mateixos impactes ambientals ni la seva informació té les mateixes garanties de fiabilitat.
- **Situació perjudicial per a les empreses** → han d'utilitzar diferents mètodes per comercialitzar el seus productes, si volen posar en valor el seu menor impacte ambiental.

- **Per fomentar l'ús de mètodes comuns** la Comissió Europea va aprovar:

Recomanació 2013/179/UE
de la Comissió per fomentar
l'ús de mètodes comuns per
mesurar i comunicar el
comportament ambiental
dels productes i les
organitzacions al llarg del
seu cicle de vida

El 30 de **desembre del 2021**, la Comissió Europea va publicar **una nova recomanació** sobre l'ús de mètodes de la petjada ambiental per mesurar i comunicar el comportament ambiental dels productes i organitzacions al llarg del seu cicle de vida.

- **Mètode de la petjada ambiental dels productes (PAP) i el de les organitzacions (PAO):** mètodes d'avaluació del cicle de vida recomanats per la Unió Europea per establir una manera comuna de mesurar l'esforç ambiental de les empreses.
- Objectius:
 - Permetre a les empreses **mesurar i comunicar** el seu comportament ambiental.
 - Competir en el mercat sobre la base d'**informació ambiental fiable**.
 - Comptar amb **informació correcta** per a la presa de decisions ambientals.

- Les PAP i les PAO tenen en compte **16 impactes ambientals potencials** que ocorren al llarg de la cadena de valor.
- Funcionen sobre la base **d'estàndards i metodologies ja existents** (per exemple, normes ISO).
- Qualsevol producte i organització pot calcular el seu perfil ambiental mitjançant el seu ús.
- El seu mètode de càlcul es desenvolupa en els annexos de la Recomanació de 2021.

Impactos ambientales	
1.	Cambio climático
2.	Agotamiento de la capa de ozono
3.	Toxicidad humana (efectos cancerígenos)
4.	Toxicidad humana (efectos no cancerígenos)
5.	Partículas
6.	Radiaciones ionizantes
7.	Formación fotoquímica de ozono
8.	Acidificación
9.	Eutrofización, terrestre
10.	Eutrofización (agua dulce)
11.	Eutrofización (marina)
12.	Ecotoxicidad (agua dulce)
13.	Uso de la tierra
14.	Uso del agua
15.	Uso de los recursos (minerales y metales)
16.	Uso de los recursos (fósiles)

- **Aplicacions internes:**

- optimització de processos al llarg del cicle de vida d'un producte,
- suport a la gestió ambiental,
- identificació dels punts crítics des del punt de vista ambiental,
- suport a un disseny de productes que minimitzi l'impacte ambiental al llarg del cicle de vida,
- millora i seguiment del comportament ambiental;

- **Aplicacions externes:**

- aplicació o compliment de les polítiques relatives a la PAP,
- resposta a les demandes de clients i consumidors,
- comercialització,
- cooperació al llarg de les cadenes de subministrament per optimitzar el producte al llarg del cicle de vida,
- participació en règims de tercers relacionats amb al·legacions ambientals o que donen visibilitat als productes que calculen i comuniquen el seu comportament ambiental al cicle de vida.

- Per a **algunes aplicacions** cal que la petjada ambiental es calculi mitjançant regles específiques per cada categoria de productes i regles sectorials de petjada ambiental de les organitzacions.
- Entre d'altres:
 - Per realitzar **comparacions i asseveracions comparatives** (al·legacions de superioritat o equivalència en termes globals del comportament ambiental d'un producte enfront d'un altre).
 - **Contractació ecològica** (pública i empresarial).

El mètode de la petjada ambiental cada vegada tindrà més importància:

- Guia de la Comissió Europea sobre **la interpretació i l'aplicació de la Directiva relativa a les pràctiques comercials deslleials de les empreses** en les seves relacions amb els consumidors en el mercat interior:
 - Per realitzar declaracions sobre beneficis ambientals generals es precisa: etiqueta ecològica de la Unió Europea, un sistema de gestió pública i **l'estudi de cicle de vida d'acord amb un mètode reconegut i comunament acceptat**.

Exemples: "innocu per al medi ambient", "respectuós amb el medi ambient", "eco", "verd", "amic de la natura", "ecològic", "correcte des del punt de vista mediambiental", "respectuós amb el clima", "delicat amb el medi ambient", "lliure de contaminants", "biodegradable", "zero emissions", "innocu en termes de carboni", "baixes emissions de CO2", "neutre en termes de carboni", "climàticament neutre", "conscient" i "responsable".

- Nova normativa que impulsarà el mètode de la petjada ambiental:
 - **Proposta legislativa sobre la fonamentació d'afirmacions ecològiques**: la seva adopció es preveu que tingui lloc durant el primer quadrimestre de 2022. Inclourà PIMEs.
 - **Proposta de Directiva sobre la política del consumidor**: "enfortir el paper dels consumidors en la transició verda". La seva adopció estava prevista per a l'últim quadrimestre de 2021.
 - **Proposta legislativa sobre productes sostenibles**: aquesta iniciativa tindrà com a objectiu establir les bases per garantir un alt rendiment ambiental de tots els productes i, en la mesura del possible i pertinent, els serveis en el mercat de la UE, establint principis de sostenibilitat i requisits específics vinculats a aspectes ambientals. Primer quadrimestre 2022. Inclourà PIMEs
 - S'està elaborant un **marc regulador per certificar eliminacions de CO₂**, fonamentat en una comptabilitat del carboni rigorosa i transparent que permeti el seguiment i verificació de les absorcions, en sinergia i coherència mútues amb el mètode de la petjada ambiental i, quan sigui necessari, es reflectirà en futures actualitzacions de la present Recomanació de desembre de 2021. (En consulta pública. La seva adopció es preveu que tingui lloc l'últim quadrimestre de 2022).

- Altres Estats membres de la Unió Europea estan començant a desenvolupar **normativa que posa en valor l'anàlisi de cicle de vida respecte a les al·legacions comercials ambientals**:
 - El defensor del consumidor a **Dinamarca** recentment ha publicat unes noves directrius amb les quals adverteix a les empreses que, per realitzar afirmacions que recullin termes com "sostenible" o "verd", han de comptar amb un estudi sobre el cicle de vida que les suporti. L'incompliment suposa la imposició de sancions.
 - Així mateix ho consideren **Anglaterra** o **Països Baixos**.

3.2.5. L'Estratègia renovada de finances sostenibles de la UE (2021)

- Pretén **canalitzar els fluxos financers privats cap a activitats econòmiques pertinents per assolir els objectius climàtics marcats** i crear un marc per a un finançament sostenible que sigui clar, coherent i sòlid.
- Tres instruments normatius:
 - Reglament de Taxonomia + Reglament Delegat 2021/2139 de la Comissió, de 4 de juny de 2021 que classifica quines activitats contribueixen millor a mitigar i adaptar-se als efectes del canvi climàtic. **Es preveu l'aprovació imminent de més actes delegats per definir els criteris tècnics per classificar activitats concretes*.
 - Reglament sobre la divulgació d'informació relativa a la sostenibilitat al sector dels serveis financers.
 - Directiva de Divulgació No Financera (sent revisada: vincularà PIMEs cotitzades).
- Aquest règim normatiu **actualment NO és d'obligat compliment per a les PIMEs PERÒ poden decidir aplicar-lo voluntàriament per diversos motius**, com ara:
 - Millorar la seva imatge empresarial.
 - Tenir més possibilitats d'obtenir finançament públic i privat i d'accedir a la contractació pública.

3.2.6. El règim de comerç de drets d'emissió (RCDE) i la normativa sobre emissions industrials (canvis normatius previstos pel 2022)

- Per complir amb la major ambició climàtica actual de la UE → **el RCDE serà objecte de revisió en els propers mesos:**
 - Es revisaran la Directiva sobre el Règim de Comerç de Drets d'Emissió, el Reglament de repartiment de l'esforç, el Reglament sobre l'ús de la terra i les normes sobre emissions de CO₂ per part dels vehicles de combustió.
 - S'inclourà al RCDE el transport marítim, les emissions dels edificis, el transport per carretera i es reduirà la quantitat de drets gratuïts d'emissió que actualment la normativa preveu per al sector de l'aviació.
- La **Directiva d'emissions industrials (2010/75/UE)** també patirà diversos canvis per **restringir encara més les emissions** i poder assolir els objectius de mitigació climàtica marcats.
- Més limitacions a les emissions de GEH → afectacions a les dinàmiques econòmiques dels mercats per a totes les empreses en general.

3.2.7. La nova Estratègia d'adaptació al canvi climàtic de la UE (2021)

- Menciona especialment com a **víctimes dels efectes del canvi climàtic** i de les conseqüències econòmiques d'aquests a les **PIMEs que tenen els seus negocis establerts a zones climàticament vulnerables** (sud d'Europa).
- Pretén donar suport al sector privat, en general, per a que sàpiga identificar els riscos i orientar les seves inversions cap a mesures d'adaptació i de resiliència.
- Segons l'Estratègia:
 - Mesures com les **obligacions de divulgació no financera**, la **taxonomia** de la UE per a activitats sostenibles i el **finançament sostenible** → ajudar a les PIMEs a adaptar-se millor als efectes del canvi climàtic i als canvis fruit de les polítiques climàtiques que vindran.
 - Les empreses haurien de **veure l'adaptació com una inversió de futur**, i no com una despesa.
 - Es preveu un auge de les **pòlisses per desastres naturals o per desastres climàtics**, que seran instruments que cada cop hauran de tenir més en compte les empreses.

3.2.8. La Llei Europea del Clima (2021)

La Llei Europea del Clima **transforma els compromisos polítics de la UE en matèria de clima en una obligació jurídica vinculant per a tots els Estats membres** → establint objectius **vinculants** de reducció d'emissions.

- Objectius de reducció d'emissions → almenys un **55% menys de GEH pel 2030** respecte del 1990 i assolir la **neutralitat climàtica el 2050** (aconseguir emissions mínimes perquè aquestes siguin absorbides pels embornals).
- Obliga als estats membres a dur a terme **estratègies i plans a nivell nacional per assolir la mitigació i adaptació al canvi climàtic.**
- Estableix que per fixar els objectius climàtics la Comissió Europea tindrà en compte a les PIMEs per ser un dels sectors més exposats a les fugues de carboni.
- És només el principi d'un entramat de normes i polítiques que aniran canviant i alterant les obligacions dels particulars.

3.2.9. El paquet de mesures 'Objectiu 55' (2021)

- El paquet de mesures 'Objectiu 55' persegueix l'assoliment de l'objectiu de reducció pel 2030 de les emissions netes de GEH fins a un 55% per sota dels nivells de 1990→ Per això planteja un seguit de **canvis normatius i d'estratègies polítiques que tenen per objectiu fer que emetre GEH sigui cada cop més costós**.
- Així doncs, contribuir a la generació de carboni i no reduir la petjada de carboni serà cada cop més gravós per a les empreses.
- Les propostes del paquet 'Objectiu 55' tindran un profund efecte en els productes i serveis que ofereixen les empreses europees. Entre d'altres mesures, es proposa:
 - **Mesures per a accelerar l'eficiència energètica dels edificis.**
 - Suprimeix els incentius al consum de combustibles fòssils per apostar per les energies renovables (**conseguint encariment dels combustibles fòssils i dels productes**).
 - Proposa la **creació del Mecanisme d'Ajust de Carboni en Frontera (MACF)**.

DELIVERING THE EUROPEAN GREEN DEAL

THE DECISIVE DECADE

Els canvis normatius que vindran i que es planifiquen en estratègies sectorials de la UE responen a allò establert al Pacte Verd Europeu i al Paquet de mesures 'Objectiu 55' i es centren en aconseguir els objectius de reducció de GEH marcats.

3.2.10. Proposta de Reglament pel qual s'estableix un Mecanisme d'Ajust a Frontera per Carboni

- El Mecanisme d'Ajust a Frontera per Carboni (MAFC) → posarà un **preu al carboni** de les importacions d'una selecció específica de productes per evitar que l'acció climàtica de la UE no es vegi frustrada per una 'fuga de carboni' a les fronteres.
- Funcionament:
 - Els **importadors de la UE compraran certificats de carboni** corresponents al preu del carboni que s'hauria pagat si els béns s'haguessin produït d'acord amb les normes de tarifació del carboni de la UE (cost de produir generant emissions de GEH a la UE).
 - Quan un productor de fora de la UE pugui demostrar que ja ha pagat un preu pel carboni utilitzat en la producció dels béns importats a un tercer país, el cost corresponent es pot deduir íntegrament per a l'importador de la UE.
- **D'aplicació a partir de 2026** → No es preveu cap mesura especial d'adaptació per a les PIMEs i, per tant, suposarà l'existència de noves obligacions (despeses de la taxa i/o despeses de conformitat).

CARBON BORDER ADJUSTMENT MECHANISM

**S'aplicarà inicialment a cinc sectors
(fertilitzants, alumini, ferro i acer, ciment i
electricitat) que representen el 2% de les
importacions de la UE.**

3.2.11. L'Estratègia de la UE 'Onada de renovació per a Europa: ecologitzar els nostres edificis, crear ocupació i millorar vides' (2020)

- Preveu la **descarbonització de la calefacció i la refrigeració dels edificis**, la lluita contra la pobresa energètica, la **millora dels edificis menys eficients i la renovació dels edificis per a fer-los més eficients energèticament**.
- Proposa:
 - Revisar la Directiva sobre fonts d'energia renovables i la Directiva relativa a l'eficiència energètica d'edificis per introduir-hi una **obligació més estricta de disposar de certificats d'eficiència energètica i normes obligatòries d'eficiència energètica mínima per als edificis existents** → obligarà les PIMEs.
 - Ampliar el requisit d'**auditoria energètica en edificis no residencials** → obligant a les PIMEs que tinguin un consum mitjà anual d'energia superior a 100 tera joules (TJ) o que tinguin un consum mitjà anual d'energia superior a 10 TJ durant els tres anys anteriors i que, a banda d'altres requisits, no apliquin un sistema de gestió de l'energia.
 - Ampliar el mercat de productes i serveis de construcció sostenibles, inclosa la integració de nous materials i solucions ecològics, i revisar la legislació sobre la comercialització de productes de construcció (objectius de reutilització i recuperació de materials).

3.2.12. La nova Estratègia industrial de la UE (2020)

- Té per objectiu **impulsar una doble transició vers una economia ecològica i digital i reforçar la competitivitat industrial de la UE.**
- Té en compte a les PIMES com un vector essencial per l'assoliment d'aquests objectius.
- Preveu:
 - Una **major harmonització de les normes del Mercat Únic Europeu.**
 - Transformar el consum energètic de la indústria (reduir-lo per evitar més emissions de GEH)
 - **Reduir les emissions de GEH aplicant el principi “primer, l'eficiència energètica”** → posant el focus en l'eficiència energètica.

3.2.13. El nou Pla d'acció per l'economia circular de la UE (2020)

- Per aconseguir la neutralitat climàtica, cal intensificar les sinergies entre la circularitat i la reducció de les emissions de GEH → Absorció del carboni mitjançant la circularitat (per exemple, reutilitzant productes).
- La UE enfoca la seva normativa i polítiques a **fer que l'economia sigui més circular i eficient en l'ús dels recursos**.
- Actualment extraiem i utilitzem més recursos dels que pot produir el planeta i hem de reduir la quantitat de residus que generem i les quantitat de materials que extraiem i utilitzem.

 12,4
toneladas de materiales per
cápita se **extrajerón** en la UE.

 3,2
toneladas de materiales per
cápita se **importaron** a la UE.

1,3
toneladas de materiales per
cápita se **exportaron** desde
la UE.

- Per **adequar els productes per a una economia climàticament neutra**, eficient en l'ús dels recursos i circular, i reduir així els residus i la petjada de carboni dels productes preveu:
 - Accions per assegurar que els productes siguin més fàcils de reutilitzar, reparar i reciclar, i que incorporin materials reciclats en comptes de matèries primeres (més sostenibles).
 - **Restriccions a aquells obstacles que impedeixen la circularitat de l'economia**, com els plàstics d'un sol ús, l'obsolescència programada o la manca de reparabilitat dels béns duradors.
 - Empoderar els consumidors amb mesures com el dret a la reparació.
 - Mesures concretes pels sectors que utilitzen més recursos i on el potencial de circularitat és alt com ara: electrònica i TIC, bateries i vehicles, embalatge, plàstics, tèxtil, construcció i edificis, alimentació, aigua i nutrients. **Afectaran la manera de produir en aquests sectors.**

3.2.14. L'Estratègia de mobilitat sostenible de la UE (2020)

- Accions per **impulsar els vehicles d'emissió zero a les flotes de les empreses**: sistema de finestreta única (suport administratiu i finançament) o fomentar l'ús del transport ferroviari.
- Crear un marc europeu per al **mesurament harmonitzat de les emissions de GEH del transport i la logística** → objectiu: que les empreses puguin calcular la seva petjada de carboni i decidir sobre les seves inversions en mobilitat sostenible i digital.
- **Proposta de Reglament sobre normes més estrictes per a les emissions de contaminants atmosfèrics dels vehicles amb motor de combustió** → ja s'ha adoptat una proposta de reglament (afectarà turismes nous i vehicles comercials nous).

3.2.15. L'Estratègia 'de la granja a la taula' de la UE (2020)

Persegueix impulsar el sector alimentari europeu cap a la sostenibilitat i duu annex un Pla d'Acció que, entre d'altres mesures, preveu:

- Aprovar un futur **marc legislatiu del sistema alimentari sostenible**.
- Modificar l'actual marc normatiu per introduir-hi **restriccions a l'ús dels plaguicides i per millorar la gestió integrada de les plagues**.
- Facilitar la introducció al mercat de **productes fitosanitaris que continguin substàncies actives biològiques**.
- Revisar la legislació vigent en matèria de **benestar animal i també la relativa al transport i sacrifici d'animals**.
- Proposta d'un **nou Reglament d'additius per a pinsos** per reduir l'impacte ambiental de la ramaderia.
- Proposta de **marc regulador de la UE per a la comptabilització i certificació de l'eliminació de CO₂**.
- Iniciativa per **millorar el marc de governança empresarial**, incloent-hi un requisit perquè la indústria alimentària incorpori la sostenibilitat a les estratègies empresarials.

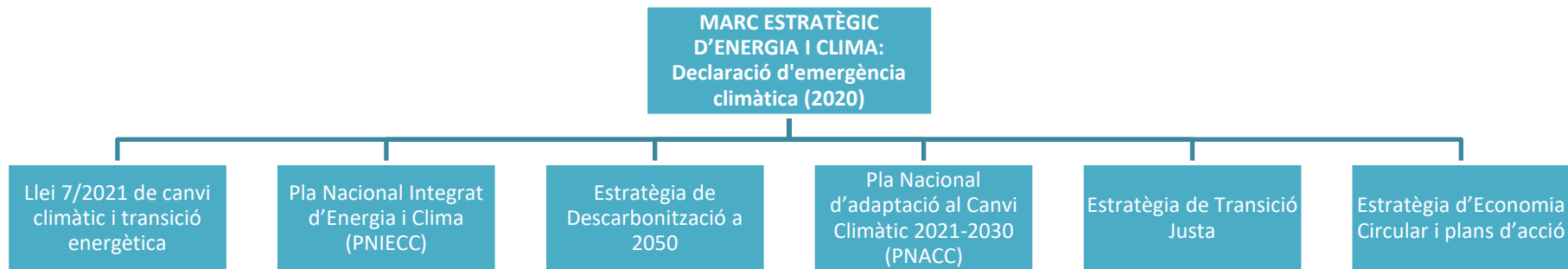
3.2.16. L'Estratègia de la UE sobre Biodiversitat per al 2030 (2020)

- Preveu mesures per fomentar l'**agricultura ecològica**.
- El foment de les **finances sostenibles des de la vessant de la biodiversitat**.
- La implementació de mesures per evitar o reduir al mínim la introducció al mercat de la UE de productes associats a la **desforestació i la degradació forestal**.
- Així mateix, també preveu la **creació de normes per integrar millor les consideracions relatives a la biodiversitat a la presa de decisions empresarials a tots els nivells, i per mesurar la petjada ambiental de productes i organitzacions**.

3.3 Implicacions per a les empreses derivades de les polítiques i de la normativa en matèria de canvi climàtic **a nivell estatal**

3.3.1. Marc jurídic estatal del canvi climàtic

Anàlisi de les implicacions que es deriven del marc estratègic estatal d'energia i clima:

Altres instruments que desplegaran implicacions per a les empreses:

- El Pla de recuperació i resiliència.
- La normativa sobre eficiència energètica i el Pla de Rehabilitació Integral d'Edificis, 2021-2030.
- La normativa estatal sobre la petjada de carboni.
- Una part important de la mitigació de les emissions de GEH s'assoleix a través del RCDE estatal però també hi ha regulació a nivell nacional per limitar les emissions de GEH als sectors difusos.

3.3.2. La Llei de canvi climàtic i transició energètica (2021)

- Catalitzador normatiu dels objectius marcats a la declaració d'emergència climàtica nacional.
- La Llei Estatal de Canvi climàtic preveu un seguit d'**obligacions per determinades empreses** → a mida que avança la crisi climàtica, s'aniran estenent les obligacions de la normativa a més empreses.
- Alguns subjectes privats obligats per la Llei:
 - Titulars de concessions d'explotació d'hidrocarburs.
 - Empreses del sector del gasos renovables.
 - Empreses del sector de les energies renovables i combustibles alternatius sostenibles.
 - Titulars d'instal·lacions de subministrament de combustibles i carburants a vehicles.
 - Titulars de concessions en xarxes estatals de carreteres.
 - Sol·licitants d'autoritzacions d'explotació, permisos, concessions, pròrroques o cessions dels recursos de carbó.
 - Entitats de crèdit.
 - Operadors del sistema elèctric, gasista, i d'hidrocarburs.
 - Companyies aèries, gestors d'aeroports i empreses proveïdores de serveis de trànsit aeri.

Obligacions que afectaran un major nombre d'empreses:

Obligació per a les empreses	Obligat
Remetre a la Comissió Nacional del Mercat de Valors, dins del seu informe de gestió, un <u>informe de caràcter anual en què es faci una avaluació de l'impacte financer sobre la societat dels riscos associats al canvi climàtic generats per l'exposició a aquest de la seva activitat</u> , incloent els riscos de la transició cap a una economia sostenible i les mesures que s'adoptin per fer front a aquests riscos (article 32.1 de la Llei).	<u>Algunes societats emissores de valors admesos a negociació en mercats regulats</u> (que compleixin els requisits recollits a l'article 32.1 de la Llei).
<u>Calcular i publicar la seva petjada de carboni i elaborar un pla de reducció d'emissions</u> , si escau d'acord amb el desenvolupament reglamentari que encara ha de fer el Govern estatal (disposició final dotzena de la Llei).	<u>Empreses amb activitat al territori nacional</u> segons es desenvolupi reglamentàriament que encara no s'ha aprovat.

3.3.3. El Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIECC) (2021)

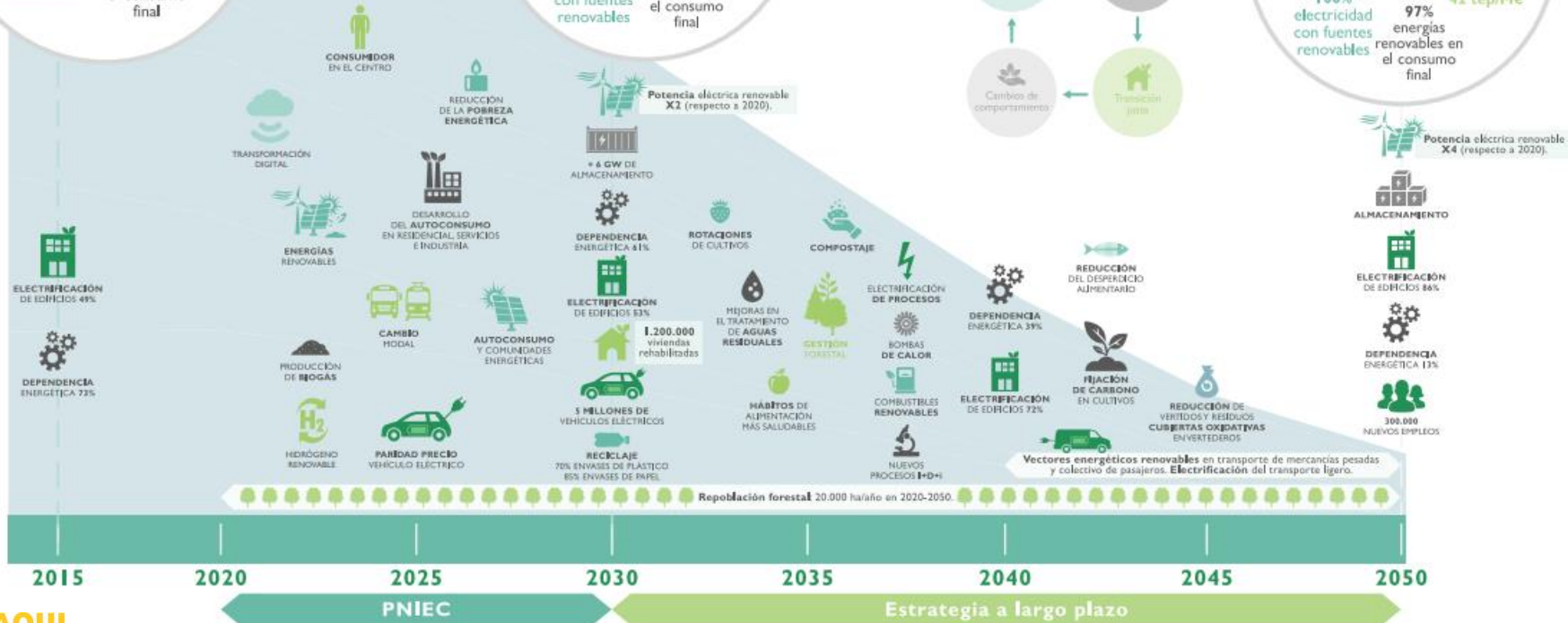
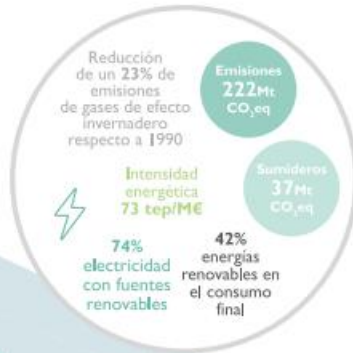
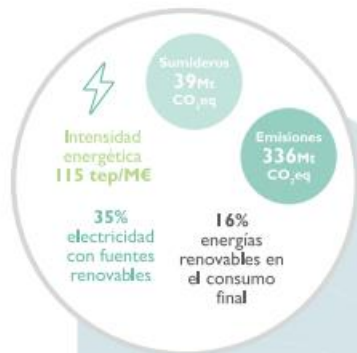
- El PNIEC **conté mesures vinculades a cinc eixos diferents**: la descarbonització; l'eficiència energètica; la seguretat energètica; el mercat interior de l'energia i la investigació; i la innovació i la competitivitat.
- D'entre les mesures que contempla, destaquen per les implicacions que tindran per les PIMEs:
 - La millora de la gestió dels cultius i dels purins.
 - El desenvolupament de les energies renovables a sectors com l'agricultura i la indústria.
 - La promoció de la realització d'auditories energètiques.
 - L'aplicació de sistemes de gestió energètica o ambiental a les PIMEs.
- Per **mobilitzar la participació de les PIMEs** proposa que aquestes es recolzin en eines com la contractació pública d'innovació verda.

3.3.4. L'Estratègia de Transició Justa 2020

- L'Estratègia de Transició Justa implicarà **transformacions al sector del transport i de l'automoció** relacionades no només amb la sostenibilitat del sector sinó també amb el desenvolupament de les noves tecnologies i la innovació vers un model de transport més intel·ligent.
- L'Estratègia també proposa:
 - Recolzar la **penetració de tecnologies d'estalvi d'energia final**, principalment a les PIMES i a les grans empreses del sector industrial.
 - Reorientar l'**Institut de Crèdit Oficial** per a que serveixi per **fomentar a les PIMES activitats relacionades amb la transició ecològica**.
 - Mesures per potenciar l'R+D+I a les PIMES.

3.3.5. L'Estratègia de Descarbonització a Llarg Termini (2020)

- Pretén ser una **guia per orientar les inversions els propers anys** per assolir el canvi de model cap a una economia lliure d'emissions l'any 2050 → orienta la mobilització d'inversions per a la recuperació.
- Els sectors més afectats pel repte d'assolir la neutralitat climàtica seran el sector elèctric, el sector de la mobilitat i el transport, el sector de l'edificació, el sector industrial, el sector primari i el sector financer → **cal que aquests sectors (predomini de PIMES) s'impliquin en la lluita contra el canvi climàtic** (digitalització).
- Seran elements clau: desacoblar el creixement econòmic del consum energètic i de l'emissió de GEH + protegir el capital natural (embornals de carboni).

3.3.6. El Pla Nacional d'adaptació al Canvi Climàtic 2021-2030 (PNACC)

- Destaca el **sector agrari, el sector del turisme i el sector industrial** com uns dels **sectors més sensibles als efectes del canvi climàtic**.
- L'adaptació passa per oferir nous productes i serveis que permetin un augment de la resiliència de la societat: des de tecnologies ambientals a materials de construcció i aïllament.
- Preveu:
 - L'aprovació d'un Pla Nacional d'actuacions preventives davant dels efectes del canvi climàtic a la salut dels treballadors.
 - L'elaboració d'unes recomanacions perquè les empreses identifiquin impactes potencials del canvi climàtic sobre la salut dels treballadors i incorporin mesures de prevenció.

3.3.7. L'Estratègia Espanyola d'Economia Circular (2020)

- Posa de relleu **alguns sectors de l'economia claus per a la transformació de l'economia espanyola** → sectors que generen molts residus i que, per les seves pròpies característiques tenen potencial per contribuir a una economia més circular.

- Construcció → implementació i utilització d'una **metodologia BIM** (Building Information Modeling) per analitzar el cicle de vida de les edificacions i calcular la seva sostenibilitat.
- Primari → reduir les **pèrdues i el malbaratament alimentari**, així com promoure nous **sistemes de reg que millorin els processos d'absorció** de l'aigua a la terra (Estratègia 'Més aliment, menys malbaratament').
- Industrial → **transformació digital** i ser **més adaptatiu** mitjançant l'ús d'eines innovadores com l'especialització, la creació d'ecosistemes industrials de valor i la sostenibilitat i la personalització del producte, entre d'altres.
- Tèxtil → reduir els **usos intensius d'aigua**, combatre l'**elevada quantitat de residus** i separar i **gestionar millor els seus residus**.
- Béns de consum → aplicar el que es derivi de la revisió de la **Directiva d'Ecodisseny**, com ara els requisits de durabilitat i de contingut de material reciclat, a més de combatre l'obsolescència programada.
- **Prohibició d'introduir al mercat els productes pràctics destinats a un sol ús esmentats des del juny 2021.**

3.3.8. El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (2021)

- Preveu subvencions per **impulsar la modernització de sectors específics, com el comerç, el turisme, l'agroalimentari, la salut, l'automoció o les administracions públiques mateixes.**
- **Component 13 del Pla** → es centra en l'impuls a les PIMEs, i preveu una sèrie d'objectius i línies de subvenció associades:
 - Les PIMEs han d'identificar els seus riscos associats del canvi climàtic per promoure mesures d'adaptació que en redueixin la vulnerabilitat i augmentin la resiliència davant dels impactes del canvi climàtic.
 - Les PIMEs han de participar en l'estratègia d'economia circular activament a través de la gestió correcta dels seus recursos com de la comercialització de productes i serveis integrats en aquesta filosofia.

- Les PIMEs candidates per a la concessió d'ajuts del fons europeu es seleccionaran **assegurant el compliment de la normativa comunitària i nacional en matèria ambiental i segons el principi DNSH** (no causar un perjudici significatiu als objectius ambientals) → per tant, queden excloses del finançament pel component 13 les PIMEs que:
 - Facin inversions relacionades amb combustibles fòssils (tot i algunes excepcions: calefacció, energia a base de gas naturals en alguns casos).
 - Tinguin activitats en el marc dels RCDE amb emissions de GEH projectades que no siguin substancialment inferiors als valors de referència establerts per a l'assignació gratuïta.
 - Inverteixin en abocadors de residus o en incineradores de residus, entre d'altres.
 - Facin activitats d'eliminació a llarg termini de deixalles perjudicials pel medi ambient.
- Les línies de subvenció pel comerç i el turisme també contempnen el principi DNSH.

3.3.9. La nova normativa estatal sobre eficiència energètica (2021)

- En el marc del Pla de Rehabilitació d'habitatges i regeneració urbana es preveuen canvis normatius que tindran implicacions considerables per a les PIMEs:
 - L'aprovació del Reial Decret 390/2021 ha significat que a banda dels edificis de nova construcció, ara també **tenen l'obligació d'obtenir el certificat energètic els edificis o parts d'edificis als que es facin reformes o ampliacions i també els que hagin de passar la ITE**.
 - Segons el Reial Decret 390/2021, els **propietaris de construccions no industrials superiors a 500m2 estaran obligats a obtenir també un certificat energètic**. Aquestes obligacions seran d'obligat compliment a partir del juny de 2022.
- Tot i que l'onada de renovació d'edificis suposarà, evidentment, noves obligacions per a les PIMEs, determinats sectors de l'economia es beneficiaran de l'onada de renovació d'edificis, com ara, les PIMEs del sector de la construcció.

3.3.10. El Registre estatal de petjada de carboni (noves obligacions pel 2022)

- A nivell estatal, existeix un **registre voluntari**: creat pel Reial decret 163/2014, de 14 de març, pel qual es crea el registre d'empremta de carboni, compensació i projectes d'absorció de diòxid de carboni.
- Recull els esforços de les organitzacions espanyoles en el càlcul i la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle que genera la seva activitat i els facilita la possibilitat de compensar tota o part de la seva petjada de carboni, mitjançant una sèrie de **projectes forestals ubicats en territori nacional**.
- Aquesta norma **fomenta el càlcul** i atorga un **segell** que aporta beneficis competitius a l'empresa, en **imatge i contractacions públiques**.
- Pla de Contractació Pública Ecològica de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms i les entitats gestores de la Seguretat Social (2018-2025) → **mandat per incorporar la inscripció al Registre de Petjada de Carboni com a criteri d'adjudicació**.

- Respecte a les PIMES, tenen determinades facilitats: **no estan obligades a aportar un certificat de verificació en tots els casos.**
- **El registre, càlcul y elaboració de plans de reduccions d'emissions seran obligatoris imminentment:**

Disposició final dotzena de la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica:

→ *s'ha d'establir, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la tipologia d'empreses amb activitat al territori nacional que han de calcular i publicar la seva empremta de carboni, i que han d'elaborar i publicar un pla de reducció d'emissions de gasos amb efecte hivernacle.*

3.4 Implicacions per a les empreses derivades de les polítiques i de la normativa en matèria de canvi climàtic **a nivell autonòmic**

3.4.1. La Llei catalana del canvi climàtic (2017)

- Preveu la implementació de **mesures per mitigar i adaptar Catalunya al canvi climàtic** en diversos sectors de l'economia.
- Obligacions més rellevants que la Llei imposa a les empreses:
 - Les empreses de més de 250 treballadors que es vulguin acollir a ajuts, bonificacions o beneficis fiscals, entre d'altres → **acreditar que han analitzat la seva vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic i que han fet un inventari de les seves emissions de GEH.**
 - Establiments comercials amb més de 500 m² → fer servir un **percentatge mínim del seu consum final d'energia elèctrica procedent de fonts renovables.**
 - Alguns productors de productes i materials de construcció i productes industrials → han d'incorporar als productes produïts una **avaluació de la petjada de carboni visible en l'etiquetatge i l'embalatge.**
 - **Impostos** a les actuacions que augmenten la vulnerabilitat o les emissions de GEH → sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica, sobre activitats econòmiques que generen GEH i sobre les emissions portuàries de grans bucs. → **Només s'ha fet efectiu l'impost als vehicles, els altres dos encara no s'apliquen.**

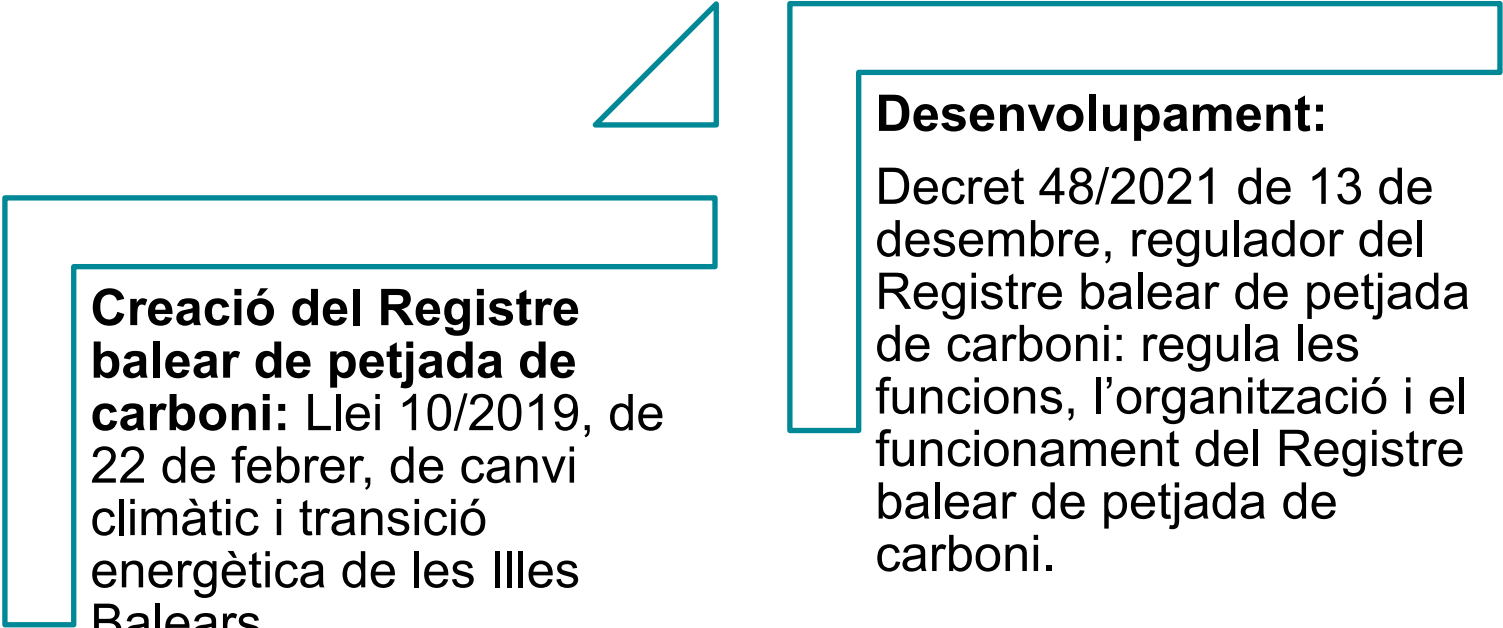
3.4.2. L'Estratègia catalana d'impuls a l'economia verda i a l'economia circular (2015)

- A Catalunya les polítiques en matèria d'economia circular deriven de l'Estratègia d'impuls a l'economia verda i a l'economia circular. **D'acord amb aquesta estratègica cal fomentar diversos àmbits d'actuació per a cada sector.**
- A banda d'aquesta estratègia, s'han creat altres estratègies per impulsar l'economia verda i la circularitat a determinats sectors específics, com ara l'Estratègia catalana d'Ecodisseny (Ecodiscat) o l'Estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya.
- Per prevenir la generació de residus i millorar la seva gestió el **Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya (PRECAT 2020)** preveu mesures per contribuir a l'ús eficient dels recursos i afavorir el desenvolupament d'una economia circular i baixa en carboni, que, alhora, sigui competitiva i generadora de noves activitats.
- El futur projecte de Llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficients dels recursos de Catalunya (en tràmit) → incidirà sobre residus i també sobre recursos.

3.4.3. Els registres de petjada de carboni al dret autonòmic

- Registres de petjada de carboni creats per les Comunitats Autònomes de Balears i Andalusia:
 - imposen obligacions per a les empreses respecte al **càlcul, registre y elaboració de plans de reducció d'emissions**.
- També estan sent objecte de desenvolupament per part d'altres Comunitats Autònomes com Canàries, Navarra i País Basc.

Illes Balears

Creació del Registre balear de petjada de carboni: Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica de les Illes Balears.

The diagram consists of two L-shaped boxes. The left box contains the text about the creation of the register. The right box contains the text about the development of the register. A small triangle points from the top-right corner of the left box towards the top-left corner of the right box, indicating a flow or relationship between the two stages.

Desenvolupament:

Decret 48/2021 de 13 de desembre, regulador del Registre balear de petjada de carboni: regula les funcions, l'organització i el funcionament del Registre balear de petjada de carboni.

Illes Balears

El Registre de les Illes Balears és aplicable a les mitjanes empreses de Catalunya, **quan procedeixin a desenvolupar la seva activitat de manera total o parcial a les Balears.**

Aplicable a:

- Les **grans i mitjanes empreses que desenvolupin la seva activitat totalment o parcialment a les Illes Balears** i compleixin una de les següents condicions:
 - Que la suma del personal laboral associat al conjunt de centres de treball situats al territori de les Illes Balears sigui igual o superior a 50 persones.
 - Que el volum de negocis anual o balanç general anual de la seu fiscal ubicada a les Illes Balears sigui superior a 10 milions d'euros.
- **L'Administració autonòmica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears**, així com el **sector públic instrumental** de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Illes Balears

Obligacions:

- **Reduir progressivament les emissions difuses** d'acord amb els indicadors de referència per a la reducció d'emissions difuses que es fixaran en els annexos del Pla de Transició Energètica i Canvi Climàtic.
- **Calcular i a acreditar anualment la corresponent petjada de carboni** en el conjunt de les activitats que duguin a terme a les Illes Balears.
- Complir les **obligacions registrals**.
- A **elaborar i executar plans de reducció d'emissions** i a presentar-los a la conselleria competent en matèria de canvi climàtic en els termes que reglamentàriament es determini.

Aplicables a partir:

- Obligacions relatives al **càlcul i registre de la petjada de carboni: 1 de gener de 2020.**
- Obligacions de **reducció d'emissions: 1 de gener de 2025.**

Illes Balears

- Les despeses del compliment d'aquesta obligació s'estimen entre 7.600 euros i 18.100 si s'externalitza, i de 4.089,14 i 10.566 si es compleixen internament (memòria d'impacte normatiu del decret de desenvolupament del registre Balear).
- L'incompliment d'aquestes obligacions pot suposar la comissió d'infraccions que, quan siguin molt greus, podran ser sancionades fins a 200.000 euros ó fins a un 10% del volum de negoci en el darrer exercici econòmic del subjecte responsable.

Andalusia

- Únicament resulta d'aplicació als titulars de les activitats públiques i privades radicades a Andalusia que superin determinats llindars de consum energètic: per a la modalitat de reducció d'emissions el consum elèctric anual ha de ser superior a **3 GWh**; per a la modalitat de seguiment i notificació, el consum elèctric ha de ser **d'1 GWh**.
- **Decret llei 26/2021, de 14 de desembre, pel qual s'adopten mesures de simplificació administrativa i millora de la qualitat regulatòria per a la reactivació econòmica a Andalusia:**

*A partir dels 6 mesos des del desplegament reglamentari a les **licitacions que duquin a terme l'Administració de la Junta d'Andalusia i els seus ens instrumentals, els plecs de clàusules administratives particulars han d'incloure en qualsevol fase del procediment la necessitat de disposar del càlcul d'una empremta de carboni.***

- Es troba pendent de desenvolupament reglamentari.

Catalunya: acords voluntaris

- A Catalunya no es regula un mecanisme obligatori: existeix un **Programa d'Acords Voluntaris** per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
- **Les organitzacions que s'hi adhereixen es comprometen a fer un seguiment de les seves emissions de GEH i a establir anualment mesures per a reduir-les.**
- Bonificació del 50% respecte a les següents taxes:
 - Pels serveis d'autorització ambiental d'activitats.
 - Per la tramitació de les sol·licituds d'autoritzacions d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle.
 - Pel servei d'inspecció ambiental dels establiments inclosos en el Pla d'inspecció ambiental de Catalunya.

4. Quines implicacions tenen les empreses a d'altres Estats membres de la UE pel que fa a la normativa en matèria climàtica?

4.1. La Llei francesa del clima (2021)

La **Llei francesa del clima** estableix:

- Prohibició total dels envasos no reutilitzables fets totalment o parcialment de polímers o copolímers a partir de l'any 2025.
- Obligació de venda a granel per a determinades botigues al detall.
- Prohibició de fer publicitat en relació als combustibles fòssils i en relació a la venda o promoció de turismes nous si no es fan els corresponents avisos i advertències.
- Prohibició de fer asseveracions sobre la neutralitat climàtica d'un producte sense posar a disposició del públic determinades dades que ho corroborin.

4.2. Llei portuguesa de canvi climàtic (2021)

La Llei portuguesa de canvi climàtic estableix:

- Deduccions fiscals pels que adquireixin, consumeixin o utilitzin béns i serveis ambientalment sostenibles.
- S'ha de tenir en compte el risc climàtic i el seu impacte en les decisions d'inversió en nous actius.
- Fins a l'any 2030, tot el patrimoni públic ha de respectar els principis de la taxonomia sobre activitats ambientalment sostenibles de la UE.
- L'Estat assegura, de manera progressiva i fins a l'any 2030, la desinversió de participacions en empreses o activitats que no compleixin els principis de la taxonomia sobre activitats ambientalment sostenibles de la UE.
- Les empreses hauran de tenir en compte, en el seu govern corporatiu, el canvi climàtic i incorporar, en els seus processos de presa de decisions, una anàlisi del risc climàtic.
- Es promourà el càlcul de la petjada ecològica o de carboni dels béns i serveis.

Reflexió final

- Segons l'informe sobre l'Estat del medi ambient de l'Agència Europea de Medi Ambient, ens enfrontem a **desafiaments mediambientals urgents i sense precedents** i **no s'assoliran els objectius fixats pel 2030** ni els objectius fixats a llarg termini de “viure bé dins dels límits del planeta” **sense augmentar i accelerar els esforços durant els propers deu anys** per abordar els efectes del canvi climàtic, el consum excessiu de recursos naturals i la pèrdua de biodiversitat.
- Atesa la situació actual **ens trobem en un punt decisiu quant a l'acció climàtica** i cal una implicació de tots els actors per reduir les emissions de GEH abans no sigui massa tard.
- Els compromisos de reducció d'emissions que deriven de l'Acord de París ens situen en un **context jurídic de canvis normatius constants i de gran abast**. L'anàlisi de les noves normatives que vindran permet constatar que els canvis seran significatius i profunds i que es generaran tot un seguit de **noves obligacions per a les empreses**.
- L'encariment del consum de combustibles fòssils i de generar emissions de GEH i les noves **limitacions al RCDE i les emissions industrials** suposaran una afectació a les dinàmiques econòmiques dels mercats i implicarà que les empreses hauran d'adaptar els seus negocis per fer-los més resilents i sostenibles.

- Com a part de la seva adaptació al canvi climàtic les empreses hauran **d'invertir en mesures per descarbonitzar els seus edificis i per millorar-ne l'eficiència**. Això els permetrà reduir despeses i alhora estar preparades per donar compliment a les noves obligacions que vindran en aquest sentit.
- Les empreses dedicades al comerç, el sector industrial, el sector primari, el sector de la logística, etc., hauran de fer un **esforç per adaptar els seus negocis en matèria de mobilitat sostenible**.
- La **transformació de l'economia vers una economia més circular** canviarà la manera de produir a molts sectors i generarà que les empreses hagin d'adaptar els seus models de negoci.
- Les **modificacions futures de les exigències d'informació corporativa en matèria de sostenibilitat, abastaran cada cop més un major nombre d'empreses europees i de menor mida**. Davant de nous requeriments és necessari anticipar-se i crear la metodologia adequada per a que els canvis siguin més fluidos i menys costosos.
- En aquest context canviant, en el que les noves obligacions **afecten a tota la cadena de valor**, les empreses hauran de tenir cada cop més en consideració el cicle de vida de les organitzacions i dels productes i la seva petjada ambiental doncs **l'obtenció de finançament i l'accés a la contractació pública estan cada cop més lligades a la sostenibilitat dels models de negoci**. També serà essencial prendre decisions empresarials tenint en compte la preservació i conservació del patrimoni natural.

Gràcies per la vostra atenció

imataro@terraqui.com
cmorron@terraqui.com

www.terraqui.com/blog/

[@terraqui](https://twitter.com/terraqui)

[TERRAQUI. DERECHO AMBIENTAL](https://www.linkedin.com/company/terraqui)

